

<https://koloro.ua> (дата звернення 10.04.2025).

4. Упаковка і пакувальні матеріали в Україні. URL: <https://www.upakovka.com.ua/ukr/> (дата звернення 09.04.2025).

ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТА ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Молчанов П. О.

*кандидат технічних наук, доцент кафедри професійної освіти та дизайну
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка*

Деркач Д. О.

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, факультету технологій
та дизайну Полтавського національного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

У сучасному освітньому середовищі питання безпеки та охорони праці набувають особливої актуальності. Майбутні вчителі та педагоги професійного навчання повинні бути не лише носіями знань, але й прикладом дотримання норм безпеки та охорони праці. Зростаюча інтенсивність навчального процесу, впровадження новітніх технологій, а також психологічні та фізичні навантаження на педагогів вимагають ретельної підготовки фахівців у сфері охорони праці.

Згідно з дослідженнями, ефективність навчально-виховного процесу з безпекознавчих дисциплін залежить від вибору викладачем форм, методів і прийомів проведення занять [1, с. 2–4]. Недостатній рівень обізнаності студентів педагогічних спеціальностей щодо норм безпеки, ризиків професійної діяльності та нормативно-правової бази створює передумови для потенційних загроз у майбутній трудовій діяльності [1, с. 3].

Основні проблеми безпеки та охорони праці в педагогічній діяльності

Психоемоційне навантаження та емоційне вигорання. Висока емоційна

напруга, нерегламентований графік роботи та інформаційне перенавантаження сприяють формуванню стану емоційного вигорання у науково-педагогічних працівників [3, с. 141–142].

Недостатня практична підготовка. Відсутність достатньої кількості практичних занять з охорони праці та безпеки життєдіяльності призводить до низького рівня сформованості відповідних компетентностей у студентів [2, с. 100–102].

Обмежене використання інноваційних технологій. Недостатнє впровадження сучасних педагогічних технологій та інформаційно-комунікаційних засобів у процес викладання дисциплін, пов'язаних з безпекою, знижує ефективність навчання [1, с. 4].

Шляхи удосконалення підготовки майбутніх педагогів

Інтеграція інноваційних методів навчання. Використання інтерактивних методів, таких як кейс-стаді, тренінги, симуляції та рольові ігри, сприяє глибшому засвоєнню матеріалу та формуванню практичних навичок [4, с. 137–138].

Співпраця з фахівцями та практиками. Залучення до навчального процесу спеціалістів з охорони праці, проведення майстер-класів та зустрічей з людьми, які мають досвід у сфері безпеки, підвищує мотивацію студентів та надає їм реальне уявлення про професійні ризики [4, с. 138–139].

Розробка та впровадження сучасних навчальних програм. Актуалізація змісту дисциплін з урахуванням сучасних вимог ринку праці та специфіки професійної діяльності педагогів забезпечує формування необхідних компетентностей [2, с. 103].

Перспективи розвитку

Подальші дослідження в цій галузі повинні бути спрямовані на розробку ефективних методик викладання дисциплін, пов'язаних з безпекою, а також на впровадження системи безперервного професійного розвитку педагогів у сфері охорони праці. Важливим є також вивчення зарубіжного досвіду та адаптація кращих практик до національної системи освіти [1, с. 5].

Висновки

Забезпечення безпеки та охорони праці в освітньому середовищі є ключовим фактором ефективності професійної діяльності педагогів. Формування відповідних компетентностей у майбутніх учителів та педагогів професійного навчання потребує комплексного підходу, що включає оновлення змісту навчальних програм, впровадження інноваційних методів навчання та активну співпрацю з практиками.

Список використаних джерел:

1. Литвин А. Сучасні проблемні питання викладання дисциплін, пов'язаних з безпекою людини у ЗВО України [Електронний ресурс] / А. Литвин // Academia.edu. Режим доступу: <https://www.academia.edu/105255843>, вільний.
2. Нагайчук О. Формування компетентностей з охорони праці та безпеки життєдіяльності у майбутніх учителів технологій у процесі фахової підготовки / О. Нагайчук // Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2022. № 3 (25). С. 97–104. Режим доступу: <https://psv.udpu.edu.ua/article/view/162396>, вільний.
3. Крячко В. Г. Охорона праці у вищих навчальних закладах щодо емоційного вигорання науково-педагогічних працівників / В. Г. Крячко // Вісник Криворізького національного університету. 2020. № 54. С. 141–145. Режим доступу: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/4334dc12-ca1b-4b6b-b07d-27acbdece971>, вільний.
4. Голуб О. В. Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів до охорони праці у професійній діяльності / О. В. Голуб // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. 2021. Вип. 37 С. 135–140. Режим доступу: <https://znp.udpu.edu.ua/article/view/316479>, вільний